

רעא 6685/17 הר של הצלחה וברכה בע"מ נ' בנק הפועלים בע"מ

בבית המשפט העליון

רע"א 6685/17

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

המבקשת: הר של הצלחה וברכה בע"מ

נגד

המשיב: בנק הפועלים בע"מ

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה, מיום 10.08.2017, בת"א 22596-04-17, [פורסם בנבו] שניתנה על ידי כב' השופט ש' מנדלבום

בשם המבקשת: עו"ד יניב הרינג

בשם המשיב: עו"ד נחום הופטמן
ספרות:

א' גורן, סוגיות בסדר דין אזרחי

חקיקה שאושרה:

חוק הבנקאות (שירות ללקוח), תשמ"א-1981: ס' 2(א), 2(א)(2)(ב)

חוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000

מיני-רציו:

* כלל הוא שאין לתת סעד זמני הזהה לסעד העיקרי המבוקש; לערכאה הדיונית מסור שק"ד רחב בכל הנוגע להחלטות שעניינן סעדים זמניים, ונטיית ערכאת הערעור היא שלא להתערב בשק"ד זה; על פניו, כאשר קיים יסוד סביר להניח כי השירות המבוקש מהבנק עלול להיות כסות לביצוע פעולות הקשורות להלבנת הון, סירוב הבנק להעניק את השירות ייחשב כסביר.

* דיון אזרחי – סעדים זמניים – שיקולים בהענקתם

* דיון אזרחי – סעדים זמניים – רשות ערעור

* בנקאות – יחסי בנק-לקוח – שירות ללקוח

בר"ע על החלטת ביהמ"ש המחוזי אשר בגדרה נדחתה בקשת המבקשת למתן צו מניעה זמני המורה לבנק הפועלים להימנע מלחסום את חשבונה המתנהל בבנק, עד למתן הכרעה בתביעתה העיקרית.

ביהמ"ש העליון דחה את הבקשה בקבעו:

הסעד המבוקש בבקשה משקף אחד לאחד את הסעד העיקרי שבדעת המבקשת לבקש בתובענה העיקרית. כלל הוא שאין לתת סעד זמני הזהה לסעד העיקרי המבוקש. זהות הסעדים כשלעצמה מהווה שיקול שלא להיעתר לבקשה, ולו מפני שאין מקום להכריע בהליך העיקרי במסגרת הליך מקדמי. שיקול זה אף מתחזק בענייננו, נוכח העובדה שכלל לא הוגשה התובענה העיקרית בעת הגשת הבקשה.

לערכאה הדיונית מסור שק"ד רחב בכל הנוגע להחלטות שעניינן סעדים זמניים, ונטיית ערכאת הערעור היא שלא להתערב בשק"ד זה. זאת למעט במקרים חריגים. הסיבה לכך היא שהחלטות בעניין סעד זמני דורשות לרוב בירור ראייתי נרחב והערכאה הדיונית היא זו שהתרשמה באופן בלתי-אמצעי ממכלול הראיות והעדויות שהובאו בפניה. דברים אלו נכונים על דרך קל וחומר כאשר הבר"ע מופנית רק כלפי קביעותיו העובדתיות של ביהמ"ש המחוזי. העניין דנא אינו מצדיק חריגה מהעקרונות המתוארים.

גם לגופם של דברים לא נמצא כי ראוי שבימ"ש זה יתערב בעת הזאת. על מבקש סעד זמני להניח תשתית ראייתית לכאורית לקיומה של עילת תביעה, דהיינו, כי סיכויו לזכות בהליך העיקרי גבוהים. כמו כן עליו להוכיח כי מאזן הנוחות נוטה לטובתו. בין שני תנאים אלו מתקיים יחס המוכר כ"מקבילית הכוחות" לפיו ככל שיתרשם בימ"ש כי סיכויי התביעה גבוהים, כך יקל בדרישת מאזן הנוחות, ולהיפך.

נראה כי סיכויי המבקשת לזכות בהליך אינם גבוהים. מהוראת סעיף 2(א) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) עולה כי תאגיד בנקאי רשאי לסרב להענקת שירותים בנקאיים כשמדובר בסירוב סביר. מהוראות המפקח על הבנקים עולה על פניו כי כשקיים יסוד סביר להניח כי השירות המבוקש עלול להיות כסות לביצוע פעולות הקשורות להלבנת הון, סירוב הבנק להעניק את השירות ייחשב כסביר.

אכן, נטל ההוכחה לסבירותו של הסירוב מוטל על הבנק. אין די בחשש ערטילאי לפעילות בלתי חוקית, אלא יש להצביע על פעולות נקודתיות שיש בהן כדי להצביע על קיומו של חשש ממשי. עם זאת נקבע כי נטל ההוכחה המוטל על בנק אינו ברמת ההוכחה הנחוצה במשפט האזרחי, אלא ברמה פחותה יותר. במקרה הנדון, מסקנות ביהמ"ש המחוזי לפיהן קיימת תשתית סבירה לקביעת הבנק כי המבקשת עצמה עוסקת בפעילות אסורה של מתן הלוואות חוץ-בנקאיות – הן מסקנות מתבקשות. מכאן שלא ניתן לומר בשלב זה, כי סיכויי התובענה הם כה גבוהים במידה המחייבת מתן סעד זמני מידי כמבוקש.

אשר למאזן הנוחות. אם אכן, כטענת המבקשת, כל פעילות חוקית לחלוטין וללא רֶבֶב, היא לא תתקשה במציאת בנק אחר אשר יקבלה למעגל לקוחותיו. מנגד, אין מקום למנוע מן הבנק לפעול בהתאם להנחיות המוטלות עליו לצורך המאבק למניעת פעילות של הלבנת הון, אשר נועדו בראש ובראשונה להגנה על האינטרס הציבורי שבהגבלת פעילות החשודה בהפרת הוראות החוק.

על כל האמור יש להוסיף כי בהינתן חשש סביר לפעילות אסורה לפי חוק איסור הלבנת הון, היקף התערבות בימ"ש זה בהחלטת ביהמ"ש המחוזי נכון שיהיה מצומצם. בנסיבות אלו, בהן הן מאזן הנוחות והן סיכויי התביעה אינם נוטים לטובת המבקשת, הרי שאין מקום למתן הסעד המבוקש.

לפני בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה מיום 10.8.2017, בת"א 22596-04-17 [פורסם בנבו] (כב' השופט ש' מנדלבוס), אשר בגדרה נדחתה בקשת המבקשת למתן צו מניעה זמני המורה למשיב, בנק הפועלים בע"מ (להלן: הבנק או

--- סוף עמוד 2 ---

המשיב), להימנע מלחסום את חשבונה המתנהל בבנק (להלן: החשבון), וזאת עד למתן הכרעה בתביעתה העיקרית.

הרקע לבקשה

1. המבקשת הינה חברה פרטית הרשומה בישראל כדין, המייצרת מוצרים נלווים לטלפונים ניידים ועוסקת במסחר וייבוא מחו"ל. למבקשת חשבון עסקי בבנק, אשר לטענתה מתנהל ללא דופי ומצוי תמיד ביתרת זכות. לטענתה, הבנק מנסה ללא כל הצדקה עובדתית או משפטית לסגור את החשבון. על כן, ביום 4.4.2017 נשלח מכתב התראה מטעם הבנק אל המבקשת ובו פורטו טענות הבנק ביחס להתנהלות החשבון וצוינה כוונת הבנק לסגור. חלקן המכריע של טענות הבנק התייחסו למערכת היחסים העסקית הקיימת בין המבקשת לבין חברת צריכה ומיגון ישיר בע"מ (להלן: חברת צריכה ומיגון), הכוללת העברת כספים בסכומים עצומים ועגולים, באופן שאינו מתיישב עם פעילות עסקית סבירה. עוד הועלו במכתב ההתראה טענות הנוגעות להתנהלות המבקשת אל מול חברת מ.אמיר הכרמל פיננסים בע"מ (להלן: חברת אמיר הכרמל). למכתב האמור קדמה תכתובת בין הבנק לבין המבקשת, במסגרתה דרש הבנק מן המבקשת הבהרות שונות באשר לפעולות שנעשו בחשבון. הסברי המבקשת לא התקבלו על ידי הבנק, אשר בתגובה שלח למבקשת את מכתב ההתראה האמור. בגין מכתב זה הגישה המבקשת את בקשתה להורות על מתן צו מניעה זמני.

2. בית המשפט המחוזי בחן באריכות את סיכויי התביעה והגיע לכלל מסקנה כי אמנם לא ניתן לקבוע שתביעת המבקשת הינה חסרת סיכוי, אך נראה כי בפניה ניצבים קשיים לא מבוטלים בהוכחתה. עלה כי המבקשת מממנת באופן שוטף וללא כל הסבר כלכלי סביר את פעילותה של חברת צריכה ומיגון, שלגביה נקבע באופן ברור כי מדובר בחברה העוסקת ללא רישיון כדין במתן הלוואות חוץ-בנקאיות. הדבר יוצר על פניו תשתית סבירה למסקנה אליה הגיע הבנק, לפיה המבקשת עצמה מעורבת בפעילות של הלוואות חוץ-בנקאיות ובכך יש לכאורה כדי להצדיק את סירוב הבנק להמשיך ולאפשר למבקשת לנהל את חשבונה אצלו. הודגש כי השאלה איננה האם הבנק הוכיח כי המבקשת מעורבת בפועל במתן הלוואות חוץ-בנקאיות, אלא האם יש לבנק יסוד סביר להניח כי המבקשת מעורבת בפעילות שכזו. לפיכך קבע בית המשפט כי המבקשת תתקשה בביסוס תביעתה כנגד הבנק.

3. גם באשר למאזן הנוחות קבע בית המשפט המחוזי כי הוא אינו נוטה לטובתה של המבקשת. בית המשפט לא קיבל את הטענה לפיה סגירת החשבון תוביל לקריסת

--- סוף עמוד 3 ---

עסקיה ונימק זאת בכך שאם אכן כל פעילותה הינה לגיטימית וחוקית, יימצאו גורמים בנקאיים אשר יאפשרו לה לנהל את חשבונה אצלם. לעומת זאת, חיוב הבנק להמשיך ולהפעיל חשבון אשר לגביו קיים חשד לכאורה שלפיו הוא משמש כמקור מימון להלוואות הניתנות ללקוחות שלא כדין, עלול ליצור סיכון אפשרי של הבנק שלפיו יועלו כלפיו טענות למעורבותו בפעילות שאינה חוקית. זאת מפני שחלה על הבנק חובה לשמש

כ"זרוען הארוכה" של רשויות החוק בשמירה על ההוראות הנדרשות בנושא הלבנת הון, וקיים סיכון כי חיוב הבנק לפעול בניגוד לעמדתו תיצור "אפקט מצנן" אשר עלול לפגוע בנכונותו להמשיך במדיניות של שמירה קפדנית על הוראות הדין ובכך יש כדי לפגוע גם באינטרס הציבורי.

4. לאור הקשיים המפורטים בתביעת המבקשת והעובדה שמאזן הנוחות אינו נוטה לטובתה, הורה בית המשפט המחוזי על דחיית בקשתה. על כך הגישה המבקשת את בקשת רשות הערעור שלפני.

טענות המבקשת

5. לטענת המבקשת מדובר במקרה חריג המצדיק את התערבות בית משפט זה בממצאים אשר נקבעו על ידי בית המשפט המחוזי. הותרת המצב על כנו תגרום לה לנזק חמור שאינו ניתן לפיצוי באמצעות תשלום כספי ואשר יש בו כדי להביא לקבלת בקשת רשות הערעור. לטענתה, החלטת בית המשפט המחוזי מושתתת על טעויות משפטיות מהותיות ותוביל לקריסת פעילותה העסקית. בית המשפט ניתח באופן שגוי הלכות פסוקות, לפיהן אין די בחשש ערטילאי להתנהלות בלתי תקינה בחשבון, אלא על הבנק להצביע על מעשים ופעולות נקודתיות שיש בהן כדי להצביע על קיומו של חשש ממשי. גם הביקורת הנרחבת שהעביר בית המשפט בדיון על התנהלות הבנק לא מצאה ביטוי מספק בהחלטה הסופית. זאת ועוד, הבנק לא הצביע על כל מעשה או פעולה שיש בהם כדי להוות "סירוב סביר" בהתאם להוראות [חוק הבנקאות \(שירות ללקוח\)](#), התשמ"א-1981 (להלן: חוק הבנקאות), לפיו תאגיד בנקאי רשאי לסרב ליתן את השירותים המנויים [בסעיף 2\(א\)\(2\)\(ב\)](#) לחוק האמור רק כאשר מדובר ב"סירוב סביר" – בעוד נטל ההוכחה להיות הסירוב סביר מוטל על כתפי התאגיד הבנקאי. בית המשפט אף ציין כי חלק מטענות הבנק חסרות בסיס עובדתי ומרבית טענותיו במכתב ההתראה נדחו. לטענת המבקשת, קביעותיו אלו היו צריכות לבוא לידי ביטוי גם בהחלטתו.

--- סוף עמוד 4 ---

6. עוד טוענת המבקשת כי טעה בית המשפט המחוזי כאשר קבע כי מאזן הנוחות אינו נוטה לטובה. זאת מפני שלאחר שהורה בית המשפט על סגירת חשבונה בנסיבות המפורטת בהחלטה, אין ספק כי לא קיים בנק בישראל אשר יסכים לקבלה למעגל לקוחותיו. זאת לאחר שבמשך ארבע שנות פעילות, לא העלה הבנק ולו טענה אחת כנגד המבקשת או הפעולות שביצעה בחשבון, כאשר לא נגרם לבנק כל נזק במשך שנות פעילות אלו. סגירת החשבון יהפוך את הדיון בערעור לתיאורטי ועל כן בשלב זה מאזן הנוחות נוטה באופן מובהק לטובתה. סגירת החשבון גם תחשוף את המבקשת לתביעות צדדים שלישיים בשל חוסר יכולתה לפעול להעברת כספים והפקדתם.

7. בנוסף טענה המבקשת, כי היה על בית המשפט המחוזי לבחון את סבירות הסירוב, לכל המאוחר, נכון ליום 4.4.2017 – יום הוצאת מכתב ההתראה, ולא לאחר מכן. הנתונים שהתגלו במהלך ניהול ההליך בבית המשפט לא יכולים להוות בסיס ל"סירוב סביר" נכון ליום הוצאת מכתב ההתראה על ידי הבנק. בית המשפט גם שגה בכך שהתעלם מראיות מהותיות שהיו בפניו ואשר יש בכוחן כדי להפוך את החלטתו. בניגוד לקביעת בית המשפט, המבקשת אינה מממנת את פעילות חברת צריכה ומיגון. עיון בדפי חשבון הבנק של חברת צריכה ומיגון מגלה כי הכספים שהועברו על ידי המבקשת לחברה מהווים אך 7.5% מהיקף הכספים שהועברו לחשבון בתקופה הרלוונטית – סכום זניח ביחס להיקף הפעילות בחשבון. בית המשפט גם טעה בפרשנות

כרטסת הנהלת החשבונות של המבקשת, בכל הנוגע לפעילותה מול חברת אמיר הכרמל. קביעתו השגויה בעניין זה התבססה על טענת המשיב במסגרת סיכומיו, אשר לא נטענה לאורך כל ההליך המשפטי ומהווה לפיכך אף הרחבת חזית אסורה.

טענות המשיב

8. מנגד, לטענת המשיב, המבקשת איננה אלא כסות לפעילות של הלוואות בשוק האפור. היא נוהגת בחוסר תום לב וחוסר ניקיון כפיים ומסתירה מבית המשפט כי אין זה חשבונה היחידי ולפיכך סגירתו כלל לא תפגע בה ואין כל בסיס לצו המניעה המבוקש במסגרת בקשת רשות הערעור. בגין החשבון הנוסף אף הגישה המבקשת תביעה ([ת"א 52552-08-17](#)) [פורסם בנבו] בבית המשפט המחוזי בחיפה, וניתן צו ארעי לאי סגירתו. בנוסף, המבקשת לא הגישה בשלב הגשת הבקשה כל תביעה, כאשר ברור כי הסעדים המבוקשים בתביעה העיקרית והבקשה לצו מניעה חופפים זה לזה עד כדי זהות מוחלטת בין השניים ולכן אין ולא היה מקום מלכתחילה ליתן צו מניעה זמני. בנוסף, כל בקשת רשות הערעור מופנית כלפי קביעות עובדתיות וממצאים של בית

--- סוף עמוד 5 ---

המשפט המחוזי, ואין המקרה שלפנינו מהווה חריג לכלל אי ההתערבות, שכן ממצאיו של בית המשפט המחוזי תואמים לבסיס הראייתי שהונח לפניו ואין לסטות מהם.

9. בנוסף לטענת המשיב, בדיקת הפעילות בחשבון בשנים עברו העלתה כי אופי הפעילות בין המבקשת לבין חברת צריכה ומיגון היה העברת כספים במכפלה של 360 ש"ח לכל מנוי או פעילות מחברת צריכה ומיגון אל המבקשת. פעילות זו השתנתה ללא היכר החל מחודש ספטמבר 2016. העברות הכספים הפכו לתשלומים מהמבקשת אל חברת צריכה ומיגון, ההעברות הפכו תכופות, הסכומים התעצמו והיו כולם "עגולים" – ללא כל התאמה הגיונית לחוזה. במקביל החלו גם העברות ממנהל חברת צריכה ומיגון אל המבקשת. מדובר בהעברות בנות מאות אלפי שקלים ללא כל הסבר. מנהל חברת צריכה ומיגון אף תושאל בבנק והודה כי חברת צריכה ומיגון עוסקת למעשה במתן הלוואות בשוק האפור. סביב עניין זה התנהל הליך משפטי אחר בבית המשפט המחוזי בחיפה ([ת"א 11874-04-17](#)) צריכה ומיגון ישיר בע"מ נ' בנק הפועלים בע"מ [פורסם בנבו], שם נחקר מנהל חברת צריכה ומיגון וטען כי מנהל המבקשת משמש כיועץ של חברת צריכה ומיגון וכי קיים שיתוף פעולה בין שתי החברות.

10. עוד התברר כי על פי ההסכם שהוצג בפני הבנק הייתה זו המבקשת האמורה לקבל כספים מחברת צריכה ומיגון, ולא זו המשלמת לה. המבקשת ומנהלה לא סיפקו כל הסבר הגיוני להעברות המתוארת לעיל. מן הפעילות המתוארת, שכללה הפקדות יומיות של 40,000 ש"ח במזומן, הגיע הבנק למסקנה לפיה המבקשת עוברת עבירות של איסור הלבנת הון. המבקשת המציאה לבנק קבלות מנותן שירות אשראי במאות אלפי שקלים, אך לא סיפקה הסבר המניח את הדעת למהותן של העברות אלו. על פי עדויות מנהלי החברות הגיע הבנק למסקנה לפיה חברת אמיר הכרמל הינה נותנת שירותי מטבע המעבירה כספים אל המבקשת, אשר בתורה מעבירה את הכספים לחברת צריכה ומיגון לצורך מתן הלוואות בלתי חוקיות בשוק האפור. מכלול פעולות אלה, שלא נמצא להן הסבר אחר המניח את הדעת, הביאו את הבנק לידי הוצאת מכתב התראה לפני סגירת החשבון.

11. עוד נטען, כפי שקבע בית המשפט המחוזי, שהבנק אינו צריך להוכיח את העובדה כי מדובר בהלבנת הון, אלא די להראות כי בזמן אמת היה לו יסוד סביר להניח כי אכן ישנן פעולות המעלות חשד לעבירות על [חוק איסור הלבנת הון](#), התש"ס-2000 (להלן: חוק איסור הלבנת הון). בית המשפט המחוזי בחן את מכלול ראיות המבקשת וקבע כי אין לה למעשה עילת תביעה כלפי הבנק וכי סיכויי תביעתה קלושים.

--- סוף עמוד 6 ---

בפעולותיהם בעניין איסור הלבנת הון, פועלים הבנקים בשם הציבור ולמענו ולפיכך לטענת המשיב יש לבחון את פעולותיהם כפי שנבחנות פעולות של רשות ציבורית, דהיינו על פי מבחני המשפט המנהלי. על בית המשפט לקבוע אך האם פעל הבנק בסבירות לנוכח העובדות שהיו בפניו.

12. ולבסוף, התנהלות הבנק הכרחית לאור הוראה 411 להוראות המפקח על הבנקים: ניהול בנקאי תקין (מניעת הלבנת הון ומימון טרור וזיהוי לקוחות) (להלן: הוראות המפקח על הבנקים), לפיה על תאגיד בנקאי לעקוב אחר הפעילות המתבצעת בחשבון של לקוח על מנת להחליט האם היא עולה בקנה אחד עם ציפיותיו לגבי הפעילות בחשבון, פעילותו העסקית ובמידת הצורך גם לבחון את נאותות מקורות הכספים בחשבון. מדיניות הבנק תואמת את הוראות בנק ישראל ומגבילה פעולות יוצאות דופן ובמיוחד כאלו הנוגעות להלוואות חוץ בנקאיות המהוות סיכון כלפי הבנק עצמו ופקידיו, אשר עלולים להיחשד בסיוע להלבנת הון או בעבירות מקור אחרות.

דיון והכרעה

13. לאחר שעיינתי בבקשה ובתגובת המשיב הגעתי למסקנה כי דין הבקשה להידחות.

14. כאמור, הסעד המבוקש בבקשה הינו צו מניעה המורה לבנק לאפשר למבקשת להמשיך ולנהל את חשבונה עד להכרעה הסופית בתובענה. סעד זה משקף אחד לאחד גם את הסעד העיקרי שבדעת המבקשת לבקש בתובענה העיקרית. נקבע לא אחת כי הכלל הוא שאין לתת סעד זמני הזהה לסעד העיקרי המבוקש, וזהות הסעדים כשלעצמה מהווה שיקול שלא להיעתר לבקשה, ולו מפני שאין מקום להכריע בהליך העיקרי במסגרת הליך מקדמי ([רע"א 8716/15](#) מימון נ' רייטר [פורסם בנבו] (28.12.2015); [רע"א 2059/98 וולטה יצוב קרקע בע"מ נ' P.R.S מדיטרניין בע"מ, פ"ד נב \(4\) 721, 732 \(1998\)](#); [רע"א 2430/91 טיב טירת צבי נ' דליקטיב הקניון, פ"ד מה \(4\) 225 \(1991\)](#); אורי [גורן סוגיות בסדר דין אזרחי](#) 862 (2015) (להלן: [גורן, סוגיות בסדר דין אזרחי](#))). שיקול זה אף מתחזק בענייננו, נוכח העובדה שכלל לא הוגשה התובענה העיקרית בעת הגשת הבקשה (עיון במערכת "נט-המשפט" מגלה כי כתב התביעה הוגש רק ביום 5.9.2017).

15. זאת ועוד, הכלל הוא כי לערכאה הדיונית מסור שיקול דעת רחב בכל הנוגע להחלטות שעניינן סעדים זמניים, ונטיית ערכאת הערעור היא שלא להתערב בשיקול

--- סוף עמוד 7 ---

דעת זה. זאת למעט במקרים חריגים ([רע"א 1270/12](#) מנשה לוי חברה לבנין בע"מ נ' בנק לאומי לישראל בע"מ [פורסם בנבו] (27.2.2012)). הסיבה לכך, בין היתר, היא שהחלטות בעניין סעד זמני דורשות לרוב בירור ראייתי נרחב והערכאה הדיונית היא זו שהתרשמה באופן בלתי-אמצעי ממכלול הראיות והעדויות אשר הובאו בפניה

([רע"א 2430/91](#) בעניין מימון [פורסם בנבו]; [רע"א 8837/15](#) מוניות קו 51 בע"מ נ' טקסי המרכז בע"מ [פורסם בנבו] (10.4.2016); [רע"א 559/13](#) מומחד עבאלקאדר ושות' בע"מ נ' יניב [פורסם בנבו] (7.5.2013)). דברים אלו נכונים במקרה זה על דרך קל וחומר כאשר בקשת רשות הערעור מופנית רק כלפי קביעותיו העובדתיות של בית המשפט המחוזי. העניין שלפנינו אינו מצדיק חריגה מהעקרונות המתוארים, ודי בכך כדי להביא לדחיית הבקשה.

16. גם לגופם של דברים לא מצאתי כי ראוי שבית משפט זה יתערב בהליך בעת הזאת. על מבקש סעד זמני להניח תשתית ראייתית לכאורית לקיומה של עילת תביעה, דהיינו, כי סיכויו לזכות בהליך העיקרי גבוהים. כמו כן עליו להוכיח כי מאזן הנוחות נוטה לטובתו. כלומר, כי הנזק שייגרם לו לו תידחה בקשתו, גדול מן הנזק שייגרם למשיב לו תתקבל הבקשה. בין שני תנאים אלו מתקיים יחס המוכר כ"מקבילית הכוחות" לפיו ככל שיתרשם בית המשפט כי סיכויי התביעה גבוהים, כך יקל הוא בדרישת מאזן הנוחות, ולהיפך ([גורן, סוגיות בסדר דין אזרחי](#), שם; [רע"א 2592/17](#) עמית בניה ויזום בע"מ נ' יצחק דהן, עו"ד [פורסם בנבו] (26.4.2017); [רע"א 2815/16](#) בנק הפועלים בע"מ נ' חנאי [פורסם בנבו] (7.7.2016)). במקרה זה, לאחר שבחן בית המשפט באופן מפורט ומנומק את מכלול טענות הצדדים, את סיכויי התביעה ואת מאזן הנוחות, הוא הורה על דחיית בקשת המבקשת על כל חלקיה ובצדק.

17. על פני הדברים ומבלי לקבוע מסמרות בעניין, כפי שגם קבע בית משפט קמא בהחלטתו – נראה כי סיכוייה של המבקשת לזכות בהליך אינם גבוהים. נקודת המוצא לדיון זה מצויה בהוראת [סעיף 2\(א\)](#) לחוק הבנקאות, לפיה:

- 2.(א) לא יסרב תאגיד בנקאי סירוב בלתי סביר לתת שירותים מהסוגים הבאים:
- (1) קבלת פקדון כספי במטבע ישראלי או במטבע חוץ;
 - (2) פתיחת חשבון עובר ושב במטבע ישראלי וניהולו כל עוד מתקיימת אחת מאלה:
- (א) החשבון ביתרת זכות לטובת הלקוח;
- סוף עמוד 8 ---
- (ב) הלקוח עומד בתנאי ההסכם בינו לבין התאגיד הבנקאי בקשר לניהול החשבון;
- (3) מכירת שיקים בנקאיים במטבע ישראלי ובמטבע חוץ;

מן ההוראה עולה כי תאגיד בנקאי רשאי לסרב להענקת שירותים בנקאיים כאשר מדובר בסירוב סביר. כפי שציין בית משפט קמא בהחלטתו, סעיף 24 להוראה מספר 411 של הוראות המפקח על הבנקים קובע, בין היתר, כי "יסוד סביר להניח כי פעולה קשורה להלבנת הון או למימון טרור או יישום מדיניות התאגיד הבנקאי, כאמור בסעיף 41, יחשבו כסיבה לסירוב סביר לפתיחת חשבון וניהולו...". היינו, על פניו כאשר קיים יסוד סביר להניח כי השירות המבוקש על ידי הבנק עלול להיות כסות לביצוע פעולות הקשורות להלבנת הון בחשבון, סירוב הבנק להעניק את השירות ייחשב כסביר.

18. אכן, כפי שציננה המבקשת, נטל ההוכחה לסבירותו של הסירוב מוטל על הבנק. אין די בחשש ערטילאי לפעילות בלתי חוקית, אלא יש להצביע על פעולות נקודתיות שיש בהן כדי להצביע על קיומו של חשש ממשי. עם זאת נקבע כי נטל ההוכחה המוטל על בנק אינו ברמת ההוכחה הנחוצה במשפט האזרחי (מאזן

הסתברויות), אלא ברמה פחותה יותר ([רע"א 6582/15](#) עמותת אינמאר לפיתוח וצמיחה כלכלית נ' בנק הדואר, חברת דואר ישראל בע"מ [פורסם בנבו] (1.11.2015)). ואכן במקרה זה לאחר שבית המשפט המחוזי בחן את כלל הראיות שהוצגו בפניו על ידי הצדדים, מסקנתו הייתה כי המבקשת איננה רק גורם המשלם לחברת צריכה ומיגון עבור פעילותה העסקית עבורה, אלא הינה גורם המממן את פעילותה השוטפת, ללא כל הסכם פורמלי בין השתיים, אלא "לפי הצורך".

19. למסקנה האמורה הגיע בית המשפט לאחר שבדיון שהתקיים בפניו ניסה מנהלה של המבקשת להציג מצג לפיו מערכת היחסים בין המבקשת לחברת צריכה ומיגון מבוססת על זכאותה של חברת צריכה ומיגון לקבלת חלקה בעמלות שמקבלת המבקשת מחברה אחרת, בשל שיתוף פעולה עסקי המתקיים בין המבקשת לבין חברת צריכה ומיגון. אלא שמערכת יחסים עסקית שכזו בין שתי חברות סבירות מחייבת שהעברות הכספים מהמבקשת לחברת צריכה ומיגון יתאימו לתזרים הכנסותיה של המבקשת מן החברה האחרת. בית המשפט ציין כי הוכח בפניו שפני הדברים שונים בתכלית, וכי מנהל המבקשת עצמו אישר בחקירתו כי המבקשת מעבירה כספים לחברת צריכה ומיגון "לפי הצורך" וכי ההסכם ביניהן "לא כתוב". עוד הסתמך בית המשפט המחוזי בהחלטתו על כך שמכרססת הנהלת החשבונות של חברת צריכה ומיגון אצל המבקשת

--- סוף עמוד 9 ---

עולה כי החל מסוף שנת 2016 חלה הגדלה משמעותית בסכומי העברת הכספים מהמבקשת לחברת צריכה ומיגון, בעוד לא נצפתה הגדלה מקבילה בזכאותה של חברת צריכה ומיגון לקבלת תשלומי עמלות מהמבקשת. לפיכך קבע כי הדבר יוצר על פניו תשתית סבירה למסקנה אליה הגיע הבנק, לפיה המבקשת עצמה עוסקת בפעילות אסורה של מתן הלוואות חוץ-בנקאיות. מסקנות אלה מתבקשות ומכאן שלא ניתן לומר בשלב זה, כי סיכויי התובענה הם כה גבוהים במידה המחייבת מתן סעד זמני מידי כמבוקש.

20. גם באשר למאזן הנוחות, מקובלת עלי מסקנתו של בית המשפט המחוזי. אם אכן, כטענת המבקשת, כל פעילותה חוקית לחלוטין וללא רֶכֶב, היא לא תתקשה במציאת בנק אחר אשר יקבלה למעגל לקוחותיו. מנגד, אין מקום למנוע מן הבנק לפעול בהתאם להנחיות המוטלות עליו לצורך המאבק למניעת פעילות של הלבנת הון, אשר נועדו בראש ובראשונה להגנה על האינטרס הציבורי שבהגבלת פעילות החשודה בהפרת הוראות החוק.

21. על כל האמור יש להוסיף כי בהינתן חשש סביר לפעילות אסורה לפי [חוק איסור הלבנת הון](#), היקף התערבות בית משפט זה בהחלטת בית המשפט המחוזי נכון שיהיה מצומצם (השוו: [ע"א 3497/13](#) אימפריה יאסין להשקעות ומימון בע"מ נ' בנק הפועלים בע"מ [פורסם בנבו] (11.11.2015)). בנסיבות אלו, בהן הן מאזן הנוחות והן סיכויי התביעה אינם נוטים לטובת המבקשת, הרי שאין מקום למתן הסעד המבוקש.

סוף דבר, הבקשה נדחת והצו הארעי שניתן ביום 27.8.17 בטל. המבקשת תישא בהוצאות המשיב בסך של 10,000 ש"ח.

ניתנה היום, י"ט באלול התשע"ז (10.9.2017).

בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן

--- סוף עמוד 10 ---

--- סוף עמוד 11 ---

רעא 6685/17 הר של הצלחה וברכה בע"מ נ' בנק הפועלים בע"מ

www.nevo.co.il
